

Büyük Britanya ve Avustralya'da Spor Yönetimi

Erdem Ayyıldız¹

Özet

Bu çalışmanın amacı Büyük Britanya ve Avustralya spor yönetimini incelemeyi amaçlamaktadır. Büyük Britanya ve Avustralya sporda gelişmiş ülkeler arasında görülmektedir. Bu tanımı yapmak için 2024 Paris Olimpiyat Oyunları madalya sıralamasına bakmak yeterli olacaktır. Avustralya'nın 18 altın madalya, 19 gümüş madalya ve 16 bronz madalya ile 2024 Paris Olimpiyat Oyunlarını 4. tamamlaması ve Büyük Britanya'nın 14 altın madalya, 21 gümüş madalya, 29 bronz madalya ile 7. tamamlaması bu ülkelerin sporda gelişmiş ülkeler olduğunun önemli bir göstergesidir. Elit spordaki bu başarıları elde eden bu iki ülke hem bilimsel çalışmalarıyla hemde uyguladıkları spor politikalarıyla ön plana çıkmaktadır. Sonuç olarak, herkes için spor kavramını başarılı bir şekilde topluma entegre eden ve medyayı kullanan Büyük Britanya ile Avustralya spor yönetimi otoriteleri ülkelerinin spor alanında gelişimi için önemli politikalar uygulamaktadır.

1. Spor Yönetimi

Spor yönetimi, hem teoriye hem de profesyonel dünyanın ihtiyaçlarına bağlı çok disiplinli bir akademik alan yaratmış olan hala genç bir çalışma alanıdır (López-Carril ve ark., 2019).

Ülkelerin spor politikalarını şekillendirmede bir çok etken bulunabilmektedir. Çünkü toplumda oluşabilecek spor kültürüyle birlikte, halk sağlığının gelişmesinde ve uluslararası spor organizasyonların gelişmesinde önemli katkılar sağlayacaktır. Ayrıca Türkiye gibi farklı kültürel özelliklere sahip olan insanların kendi içerisinde hem birbirini tanımaya hem ulusal bilinç aşımaya hem de kültürel etkileşim açısından önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Uygulanacak politikalarla sporun toplum üzerinde fayda sağlayabileceği birçok husus bulunmaktadır. Genel olarak düşünüldüğünde, toplumlar sporu hem ulusal fayda hemde uluslararası

1 Doç. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, eayyildiz@nku.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0805-1529

ilişkiler anlamında bir araç olarak kullanabilmektedir. Bu nedenle sporda gelişmiş olan ülkelerin iyi bir şekilde analiz edilerek gelişmekte olan ülkelerin kültürel yapısına uygun bir şekilde dönüştürülmesi o ülkeyi daha başarılı hale getirebilecektir.

Ülkeler spor politikalarını oluştururken yazılı belgelerle gerekli planlamaları devlet otoriteleri tarafından belirlenir. Devlet bu planlamaları yaparken; anayasa, kalkınma planlamaları, kanunlar ve hükümet programlarında ya da özel bazı yazılı belgelerle ortaya koymaktadır. Spor yapma hakkı bir çok ülkede anayasada koruma altına alınmıştır. Ayrıca olimpizmin temel ilkelerini göz önünde bulundurduğumuzda 4. maddesi açıkça spor yapmanın insan hakkı olduğunu bildirmektedir. İnsanların spor yapma imkanlarına eşit şekilde ulaşabildiğini belirtir. Olimpizmin bu temel ilkesine istinaden ülkelerde spor politikalarını bu yapı içerisinde şekillendirmeye çalışmaktadır. Özellikle elit spor seviyesinde başarı elde edebilmek ve büyük spor organizasyonlarında en üst sıralarda yer alan ülkeler kendi toplumlarında bu etkiyi başarılı bir şekilde uyarlamıştır (Sunay, 2024).

Avustralya, Avustralyalıları fiziksel aktivite ve spora yönlendiren entegre (bütünleşmiş) bir spor sistemine sahiptir. Bu entegre (bütünleşmiş) sistemin ortasında Avustralya Spor Komitesi (ASC) bulunmaktadır. ASC, Federal Devlet adına Avustralya'daki sporu yönetir ve parasal kaynak sağlar. Elit sporun gelişimi ve halkın spora katılımından sorumludur.

2. Büyük Britanya'da Spor Yönetimi

Birleşik Krallık spor politikalarıyla birlikte spor kültürünün yaygınlaşması için önemli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalarında temelinde herkesin spora ulaşabilmesi yani sporun ulaşılabilir bir yapıda olması, kültürel farklılıklara rağmen herkese eşit imkanların sunulması, cinsiyet veya yaş farketmeksizin herkese uygun spor imkanlarının olması ve kültürel farklılıklarla birlikte toplumun birbirini tanıması için gerekli çalışmalar ve politikalar üretilmeye çalışılmaktadır (Kelly, 2023; Liston ve Maguire, 2023).

Birleşik krallıkta spor politikalarının uygulanma sürecinde etnik kimlik ve ırklara yönelik çalışmalar geniş yer tutmaktadır. Spor politikaları oluşturulurken toplumun etnik yapısı ve kültürel farklılıkların etkisi çok önemlidir. Toplumun kültürel farklılığı spor politikalarının uygulanmasında çeşitlilik gösterirken bu farklılıkları bir araya getirirken politikaların uygulanma sürecinin zorluk seviyeside yüksektir. Ancak Büyük Britanya bu durumu önemli ölçüde başarabilmektedir (Carrington ve Fletcher, 2015).

Birleşik Krallık'ta spor politikalarının uygulanmas safhasında elit sporcuların yanı sıra spor herkes için kavramıda önemli yer tutmaktadır

Bununla birlikte, toplumun spor organizasyonlarına ve spor etkinliklerine katılması için gereken politikalar uygulanmaktadır. Aslında bu katılımın temelinde hareketli yaşam bulunmaktadır. Uygulanan politikalarla hareketli yaşamı benimseyen toplumla sağlıklı nesillerin oluşması desteklenmektedir. Ayrıca elit düzeydeki sporculara verilen desteklerle ise, uluslararası başarılarla ülke prestijine katkı sağlanması temel hedefler arasındadır (Houlihan ve Lindsey, 2012).

Birleşik krallıkta sporculara yönelik uygulanan politikalarda karışık bir yapı vardır. Bu karışık yapı aynı zamanda farklı katmanlardan oluşmaktadır. Bu karışık ve farklı katmanlardan oluşan yapı genel olarak spor kültürünün üzerine vurgu yapılarak işlenmektedir. Toplumun kültürel yapısıyla spor bilincinin oluşturulması konusunda nasıl bir yol izlenmesi gerektiği üzerine durulmaktadır Liston, Gregg ve Lowther, 2013).

Birleşik Krallığın spora önem verdiği bir diğer dikkat çeken alan ise, askeriye olduğu görülmektedir. Spor ve askeriye iç içe olarak toplumda milliyetçilik duygusunu ön plana çıkarmayıda düşünmektedir (Kelly, 2023).

Spor, ülkelerin vatandaşlarını hükümetlerinin askeri aktörlerini desteklemeye ve onlara “teşekkür etmeye” teşvik etmek için kullanılan önemli bir stratejik kültürel uygulama olduğu zamanlarda olmuştur. Spor ve militarizmin giderek daha görünür hale gelen kesişimi, Amerikan ve Kanada hükümetlerinin sporu (ve diğer popüler kültürel aktiviteleri) kendi askeri aktörleri ve eylemleri için topluma iletmek amacıyla kullanmaya çalıştıkları propaganda departmanlarının geliştirilmesiyle aynı anda meydana geldi. Birleşik Krallık ise, bu kampanyaların çoğunun, ülkesinin askeri personeline destek amacıyla kamusal performanslar sunmak için kullanılan çok çeşitli popüler kültür uygulamalarıyla tekrarlandığına tanık oldu (Kelly, 2023).

3. Avustralya’da Spor Yönetimi

Spor, Avustralya’nın en büyük endüstrilerinden biri ve aynı zamanda en popüler eğlencelerimizden biridir. Belediye oyun alanlarından Olimpiyat müsabakalarına kadar spor oldukça organize ve yapılandırılmıştır. Avustralya’da Spor Yönetimi, Avustralya’daki spor organizasyonuna dair kapsamlı bir genel bakış sunar. Katılımdaki eğilimleri, hükümet ve özel kuruluşların rolünü, spor hizmetleri sunmanın farklı modellerini ve artan ticarileşmenin faydalarını ve dezavantajlarını ana hatlarıyla belirtir. Avustralya spor yönetiminde spor etkinliklerinin kapsamı, kurumsal spor organizasyonlarının daha derin kapsamını ve hem spora hem de elit spora kitle katılımı ve ayrıca sporun topluma yaptığı katkı hakkında yeni materyaller içerir. Dünya çapındaki ülkelerden örnekler ve karşılaştırmalar ile

genişletilmiş vaka çalışmalarından yararlanan Avustralya'da Spor Yönetimi, spor yönetiminde kariyere başlayan herkes için vazgeçilmez bir başlangıç noktasıdır (Shilbury, Rowe, 2020).

Avustralya'da üzerinde durulan önemli hususlardan birisi toplumun spora eşit katılımı için gerekli çalışmaların politikalarını düzenlemek üzerinedir. Toplumda erkeklerin katılımı kadar kadınlarında spora katılımının sağlanması önemli görülen hususlar arasındadır. Bu nedenle spor politikaları arasında medya aracılığıyla kadınların spora katılımının artırılması gerekli çalışmalar yapılması Avustralya Spor Yönetimi açısından önemli bir husus olarak görülmektedir. Bu durum özellikle pandemi döneminde evde spor yapma imkanlarının artırılması konusunda daha yapıcı politikalar izlenme konusunda Avustralya Spor Yönetimi konusunda geniş yer tutmuştur (Symons ve ark., 2022).

Spor, Avustralyalıların fiziksel, psikolojik ve duygusal refahına önemli bir katkı sağlar. Sporun ekonomik katkısı, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYİH) %2-3'üne eşittir. COVID-19 salgını, küresel olarak topluluklar üzerinde yıkıcı etkilere sahip oldu ve spor da dahil olmak üzere toplumun tüm sektörlerinde önemli kısıtlamalara yol açtı. Sporun yeniden başlaması, Avustralya toplumunda normalliğin yeniden kurulmasına önemli ölçüde katkıda bulunabilir.

Sporun yeniden başlaması karmaşık bir süreç olacaktır. Avustralya Spor Enstitüsü, Avustralya spor yönetimi için önemli çalışmalar yapmaktadır. Bu kurum spora yüksek performanslı/profesyonel, toplumsal ve bireysel spora güvenli bir dönüşün planlanması ve uygulanması konusunda rehberlik edecek yararlı bir kaynak sağlar. Spor faaliyetlerinin etkinliği konusunda gerekli çalışmalar yapar. Özellikle pandemi döneminde spor faaliyetlerinin başlayabilmesi için COVID-19'un bulaşmasına ilişkin nesnel tıbbi bilgilerle hareket ederek bu sürecin yönetilmesini savunmaktaydı. Bu süreçte spor etkinliklerinin yeniden başlayabilmesi için elde ettiği nesnel verileri Federal, Eyalet/Bölge ve/veya Yerel Halk Sağlığı Otoritelerine yakından danışarak hareket etmektedir. Sporun en önemli önceliği, spor faaliyetlerine dönüşün halk sağlığını tehlikeye atmamasını sağlamaktır (Hughes ve ark., 2020).

Sonuç olarak hem Avustralya'da hemde Büyük Britanya'da elit ve seviyede ve topluma yönelik spor politikaları geniş yer tutmaktadır. Avustralya medya aracılığıyla toplumu yönlendirmeye çalışırken, Büyük Britanya'da Dijital Kültür, Medya ve Spor Bakanlığı bulunmaktadır. Bu bakanlık göstermektedir ki, medya Büyük Britanya'da önemli bir yer tutmaktadır. Dünya genelinde aslında medya önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü toplumun her kesimi dijital platformlarda aktif bir kullanıcıdır. Bu durumda toplumun her kesimine

ulaşma konusunda önemli bir rol oynayıcıdır. Ayyıldız ve ark., (2023), Ayyıldız ve Kayabesler (2022) yapmış olduğu çalışmada ise, özellikle uluslararası spor organizasyonlarında medyanın iyi yönetilmesi gerektiğini savunmaktadır. Çünkü medya toplumu olumsuz etkileyebilecek hususlarada sahip olabilmektedir.

4. Kaynakça

1. Carrington, B., & Fletcher, T. (2015). Sport and Society. Google Books.
2. Shilbury, D., Rowe, K. (2020). *Sport management in Australia: An organisational overview*. Routledge.
3. Ayyildiz, E., Besler, H. K. (2022). Examination of social media addiction and sleep behavior of athletes: a study on athletes in universities. *Journal of Educational Issues*, 124-134.
4. Ayyildiz, E., Kayabeşler, H., Güllü, M., Yagin, F. H., Aldhahi, M. I., García-Grimau, E., & Al-Mhanna, S. B. (2023). Examining mindfulness and moral disengagement in doping: Perspective of Turkish wrestlers. *Frontiers in Psychology*, 14, 1142343.
5. Hughes, D., Saw, R., Perera, N. K. P., Mooney, M., Wallett, A., Cooke, J., ... & Broderick, C. (2020). The Australian Institute of Sport framework for rebooting sport in a COVID-19 environment. *Journal of science and medicine in sport*, 23(7), 639-663.
6. Sunay, H. (2024). KİTALARARASI EKSENDE SPOR YÖNETİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (ABD-ALMANYA-ÇİN-AVUSTRALYA-KANADA-TÜRKİYE). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 177-193.
7. Symons, K., Breitbarth, T., Zubcevic-Basic, N., Wilson, K., Sherry, E., & Karg, A. (2022). The (un) level playing field: Sport media during COVID-19. *European sport management quarterly*, 22(1), 55-71.
8. Houlihan, B., & Lindsey, I. (2012). *Sport Policy in Britain*. Taylor & Francis.
9. Kelly, J. (2023). A critical discourse analysis of military-related remembrance rhetoric in UK sport: Communicating consent for British militarism. *Communication & Sport*, 11(1), 192-212.
10. Kelly, J. (2023). A critical discourse analysis of military-related remembrance rhetoric in UK sport: Communicating consent for British militarism. *Communication & Sport*, 11(1), 192-212.
11. Liston, K., & Maguire, J. (2023). The 'Great Game'and Sport: Identity, Contestation and Irish-British Relations in the Olympic Movement 1. In *Sport and the Pursuit of War and Peace from the Nineteenth Century to the Present* (pp. 207-229). Routledge.
12. Liston, K., Gregg, R., & Lowther, J. (2013). *International Journal of Sport Policy and Politics*.
13. López-Carril, S., Villamón, M., and Sanz, V. A. (2019). Conceptualisation of Social Media: opportunities for Sport Management. *Retos* 36, 468-473.